

**ВІННИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА КОЦЮБИНСЬКОГО**

Факультет іноземних мов

Кафедра англійської мови та методики її навчання

К В А Л І Ф І К А Ц І Й Н А Р О Б О Т А

**на тему: «Формування компетентності в англомовному писемному мовленні
старшокласників на основі написання блогів»**

Здобувачки/здобувача 2 курсу групи 2 МСОА
Галузі знань 01 Освіта/Педагогіка
Спеціальності 014 Середня освіта
(за предметними спеціальностями)
Предметної спеціальності 014.02 Середня освіта
(англійська мова та зарубіжна література)
Спеціалізації 014.021 Англійська мова та зарубіжна література
Додаткової спеціалізації 014.022 Німецька мова
та зарубіжна література

Пустовіт Анастасії Володимирівни

Використання чужих ідей, результатів і текстів мають посилання на відповідне джерело	Науковий керівник Лісниченко Алла Павлівна, кандидат педагогічних наук, доцент
--	--

(підпис)

(ініціали, прізвище)

Розширена шкала _____

Кількість балів: _____ Оцінка: ECTS _____

Голова комісії _____	_____
(підпис)	(ініціали, прізвище)

Члени комісії _____	_____
(підпис)	(ініціали, прізвище)

_____	_____
(підпис)	(ініціали, прізвище)

_____	_____
(підпис)	(ініціали, прізвище)

м. Вінниця – 2025 рік

Анотація

Кваліфікаційну роботу присвячено теоретичному аналізу та практичному вивченню ефективності формування англомовної писемної компетентності старшокласників на основі інтеграції блогів у навчальний процес. У роботі розкрито сутність писемної компетентності, визначено вимоги до її формування в умовах старшого ступеня навчання та обґрунтовано дидактичний потенціал блогів як засобу розвитку писемних навичок. Проаналізовано етапи формування вмінь писемного мовлення із використанням блогів. Розроблено комплекс вправ, який включає різні види завдань, спрямованих на розвиток умінь створювати письмові висловлювання, аналізувати їхню змістову та структурну організацію, а також здійснювати взаємодію у межах блогів. У роботі подано опис методики проведення пробного навчання, здійснено аналіз результатів навчання, що дозволило простежити динаміку формування англомовної писемної компетентності у старшокласників.

Ключові слова: писемна компетентність, англомовна писемна компетентність, блог, освітні блоги, писемні навички.

ANNOTATION

This qualification work is devoted to the theoretical analysis and practical study of the effectiveness of developing English writing skills in high school students based on the integration of blogs into the educational process. The work reveals the essence of written competence, defines the requirements for its formation in senior secondary education, and substantiates the didactic potential of blogs as a means of developing writing skills. The stages of developing written communication skills using blogs are analyzed. A set of exercises has been developed that includes various types of tasks aimed at developing the ability to create written statements, analyze their content and structural organization, and interact within blogs. The paper describes the methodology of trial training and analyzes the results of training, which made it possible to trace the dynamics of the formation of English-language writing competence in high school students.

Keywords: writing competence, English writing competence, blog, educational blogs, writing skills.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	5
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ АНГЛОМОВНОЇ ПИСЕМНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ НА ОСНОВІ НАПИСАННЯ БЛОГІВ	
1.1 Сутність поняття «писемна компетентність».....	9
1.2 Вимоги до формування англomовної писемної компетентності на старшому ступені навчання в закладах загальної середньої освіти	14
1.3 Блог як інструмент формування англomовної писемної компетентності.....	19
1.4 Етапи формування вмінь писемного мовлення з використанням блогів та вправи для формування компетентності старшокласників в англomовному писемному мовленні	27
Висновки до розділу 1	31
РОЗДІЛ 2. МЕТОДИКА ФОРМУВАННЯ АНГЛОМОВНОЇ ПИСЕМНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ НА ОСНОВІ НАПИСАННЯ БЛОГІВ	
2.1 Планування та організація пробного навчання	32
2.2 Комплекс вправ і завдань для формування в старшокласників англomовної писемної компетентності на основі написання блогів.....	38
2.3. Аналіз результатів пробного навчання.....	55
Висновки до розділу 2	58
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ	60
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	62

ВСТУП

Стрімкий розвиток інноваційних технологій в умовах глобалізації істотно вплинув на освіту та викладання іноземних мов. Це призвело до того, що традиційні методи навчання активно доповнюються різноманітними цифровими інструментами. У добу інформаційного суспільства здобувачі освіти щодня взаємодіють з онлайн-контентом, зокрема соціальними мережами, платформами, сайтами, месенджерами та іншими застосунками. За таких умов важливо, щоб навчання англійської мови відповідало потребам та інтересам учнів. Одним із ефективних інструментів, який можна використовувати задля формування писемної компетентності є блоги.

Використання блогів у формуванні писемної компетентності досліджували як вітчизняні, так і зарубіжні науковці такі як: Г.І. Подосиннікова, О.П. Биконя, Р.І. Прибора, А. Фагіх, Е. Акдаг, М. Ахмад Вані та інші.

Класифікацію блогів як педагогічного інструменту у процесі навчання іноземних мов розкрито у наукових працях А. Синявської, Е. Акдага та О. Ковальчук, які узагальнили критерії поділу блогів залежно від їхнього змістового наповнення.

Актуальність дослідження зумовлена необхідністю упровадження ефективних цифрових засобів у процес формування англомовної писемної компетентності старшокласників. Використання блогів у навчанні англійської мови сприяє створенню автентичного комунікативного середовища, розвитку критичного мислення та автономності учнів.

Формування компетентності в англомовному писемному мовленні є важливим не лише у здатності виражати думки, а й можливості розвивати креативність, творчість та навички ефективної комунікації. Однак під час цього процесу учні можуть зіштовхнутись з певними проблемами, такими як низький рівень мотивації до письма. Саме тому блоги доцільно застосовувати під час навчання писемного мовлення на уроках англійської мови задля розвитку самостійності старшокласників та стимулювання їхнього інтересу до навчання в умовах автентичного середовища. Зазначене вище актуалізує дослідження теми

«Формування компетентності в англомовному писемному мовленні старшокласників на основі написання блогів».

Об'єкт дослідження: процес формування англомовного писемного мовлення старшокласників.

Предмет дослідження: використання блогів як засобу формування англомовного писемного мовлення старшокласників.

Мета дослідження: теоретично обґрунтувати і розробити комплекс вправ з використання блогів задля формування англомовного писемного мовлення старшокласників.

Реалізація поставленої мети передбачає розв'язання наступних **завдань**:

- охарактеризувати сутність поняття «писемна компетентність»;
- дослідити педагогічні можливості використання блогів в англомовному писемному мовленні старшокласників;
- визначити переваги та недоліки застосування блогів для формування англомовного писемного мовлення;
- розробити комплекс вправ, спрямований на формування англомовної писемної компетентності на основі написання блогів;
- провести пробне навчання з метою формування англомовної писемної компетентності старшокласників на основі написання блогів;
- проаналізувати результати впровадження комплексу вправ, спрямованих на формування англомовної писемної компетентності на основі написання блогів.

У дослідженні застосовано комплекс теоретичних та практичних методів, які забезпечують аналіз процесу формування англомовної писемної компетентності старшокласників на основі написання блогів. Теоретичні методи охоплювали аналіз і узагальнення джерел пов'язаних із писемною компетентністю, вивчення наукових праць щодо інтеграції цифрових технологій у навчання іноземних мов, а також аналіз сутності освітнього блогу як сучасного педагогічного інструменту.

Емпіричні методи включали в себе спостереження за діяльністю учнів у процесі блогового письма, що дозволило з'ясувати динаміку розвитку їхніх умінь. Пробне навчання здійснювалось шляхом упровадження розробленого комплексу вправ, виконання яких передбачало поступове ускладнення письмових завдань у блоговому форматі. Отримані результати дослідження аналізувались із використанням кількісно-якісного аналізу, який дозволив порівняти динаміку до та після впровадженого комплексу вправ.

Новизна дослідження полягає в обґрунтуванні можливості інтеграції блогів у навчальний процес як засобу формування англомовної писемної компетентності старшокласників. Використання блогів сприяє створенню автентичного комунікативного середовища, в якому учні залучаються до реальної письмової взаємодії.

Практичне значення роботи полягає в тому, що результати дослідження можуть бути використанні вчителями англійської мови для впровадження блогів у навчальний процес з метою формування писемної компетентності старшокласників.

Апробація дослідження. Основні положення, результати та напрацювання дослідження були апробовані на науково практичних конференціях. Зокрема, окремі аспекти дослідження було висвітлено у наступних публікаціях:

1. Пустовіт А.В. Використання блог-технологій у розвитку писемної компетентності учнів. XIII Всеукраїнська студентська Інтернет-конференція «Мова у міждисциплінарному контексті безперервної освіти». Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2025. С. 117.

2. Пустовіт А.В. Блог як засіб формування іншомовної писемної компетентності. Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції «Актуальні проблеми лінгвістики, перекладознавства, методики навчання іноземних мов та зарубіжної літератури в сучасному освітньому просторі». Вінниця: Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, 2025. С. 186.

3. Пустовіт А.В. Види вправ для формування іншомовної писемної компетентності старшокласників на основі написання блогів. XXIII Всеукраїнська студентська інтернет-конференція з міжнародною участю «Мова, освіта, культура: інтеграційні тенденції в сучасному світі». Вінниця : Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, 2025. С.160.

4. Пустовіт А.В. Дидактичний потенціал блогів у формуванні англомовної писемної компетентності. XVI Міжнародна науково-практична конференція «Практичні та теоретичні питання розвитку науки та освіти». м. Львів, 2025. С.90

5. Пустовіт А.В. Роль блогів як засобу формування англомовної писемної компетентності старшокласників. VIII Міжнародна науково-практична інтернет конференція «Сучасні тенденції у викладанні іноземних мов у світі». Суми: Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка. 2025.

Структура кваліфікаційної роботи: робота складається зі вступу, двох розділів, висновків і списку використаних джерел.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ АНГЛОМОВНОЇ ПИСЕМНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ НА ОСНОВІ НАПИСАННЯ БЛОГІВ

1.1 Сутність поняття «писемна компетентність»

Починаючи з середини 80-х років XX століття, у світовій методиці відбувається зростання уваги до писемної компетентності учнів. Спочатку цей процес розпочався у викладанні рідних мов, і лише згодом поширився на іноземні мови зокрема. Ці зміни є пов'язаними з процесом глобалізації та значним розвитком засобів масової інформації. Завдяки таким винаходам як комп'ютери, електронна пошта, соціальні мережі та інші, писемне мовлення стало провідним засобом комунікації в сучасному світі [9].

Формування писемної компетентності посідає важливе місце у сучасній методиці навчання іноземних мов і неодноразово ставало предметом наукових досліджень. Зокрема, сутність та особливості цього поняття розглядали О.П. Максимова та Н.В. Апалат, які визначили писемну компетентність як ключовий компонент іншомовної комунікативної компетентності.

Компетентність – це здатність особистості, яка формується в процесі навчання і включає в себе знання, навички, уміння та досвід, які можуть комплексно застосовуватись на практиці [10].

Писемна компетентність є складовою частиною іншомовної комунікативної компетентності. У межах сучасної методики навчання іноземних мов письмо трактується не лише як інструмент навчання, але й як засіб комунікації, пізнання та творчої діяльності. Писемне мовлення є ефективним інструментом вивчення іноземної мови в умовах відсутності іншомовного середовища. Крім того, письмо сприяє розвитку інших мовленнєвих навичок – аудіювання, читання, говоріння, дозволяє залучати весь клас до роботи одночасно, формує навички самокорекції та самоконтролю в учнів та дозволяє здійснювати індивідуальний моніторинг їхніх знань [9].

Писемна компетентність є важливою складовою сучасного життя і не може залишатися поза увагою. Саме через письмо людина передає власні думки, емоції, погляди, створюючи при цьому різні види текстів. Писемна компетентність дає змогу робити це чітко і логічно [44].

У процесі вивчення іноземної мови письмо розглядається як один із ключових елементів мовленнєвої активності. Воно вважається не тільки кінцевою ціллю навчання, але й ефективним інструментом оволодіння мовою, що сприяє досягненню як практичних, так й освітніх цілей. Письмова діяльність є тісно пов'язана з іншими видами мовленнєвої діяльності такими як читання, говоріння, слухання [3].

Письмо є багатогранною та непростю діяльністю, яка передбачає залучення певних когнітивних процесів. Досить часто науковці проводять паралелі між письмовим та усним мовленням для того, щоб показати чому письмо дається учням досить важко. До прикладу усна комунікація відбувається в конкретному контексті, де ситуація сама по собі надає сенс сказаному. В той час як писемне мовлення може бути дещо обмежене в цьому, саме тому автор, в даному випадку учні, повинні одразу писати самодостатні, якісні тексти з усією необхідною інформацією для подальшого розуміння [54].

Слід зауважити, що навички письма включають у себе низку аспектів, серед яких можна виділити наступні:

- запас лексики, граматики та доречність їхнього використання;
- ясне, чітке та послідовне викладення думок;
- правильне написання слів згідно з правописом;
- переконливість та влучність у формуванні думок та висловлювань;
- наявність логічних зв'язків у письмі [26].

Варто зазначити, що писемна компетентність залежить від низки чинників, які детально проаналізовано у працях Н.К. Складенко та О.М. Устименко, серед них наступні:

Психологічні чинники. Досить часто письмо вважається одним з найбільш усвідомлених видів мовленнєвої діяльності учнів, саме тому є важливим рівень

сформованості психологічних процесів у здобувачів освіти, а саме критичного мислення, концентрації уваги та інших.

Психолінгвістичні чинники. У процесі письма увага учнів може змінювати свій фокус від орфографії, наприклад, до змісту та смислового наповнення тексту. Під час цього процесу здобувачі освіти повинні розробити план, писати послідовно, формувати цілісне висловлювання. Саме тому процес письма можна вважати психолінгвістичним аспектом, оскільки він охоплює низку етапів, які повинні виконати учні.

Лінгвістичні чинники. Для ефективного формування писемної компетентності учні повинні мати добре сформоване усне мовлення, а саме вміння висловлювати свої думки та описувати різноманітні події. Якщо в усному мовленні це все можна компенсувати жестами, мімікою, емоціями, то в писемному мовленні важливо вміти точно викладати думки, без будь-якої двоякості.

Соціолінгвістичні чинники. Сюди можна віднести відмінності у структурах різноманітних письмових робіт. Правила, які характерні для України можуть бути неприйнятними для іноземних країн. Потрібно звертати увагу на розділові знаки, структуру, оформлення письмових робіт, а також лексику та граматику, яку буде доцільно використовувати відповідно до конкретного контексту [21].

Слід підкреслити те, що письмо є не лише розумовим процесом, а й формою взаємодії та влади, яку поділяють на три категорії:

1) *письмо як форма взаємодії між людьми.* Думка про те, що письмо в сфері освіти є формою взаємодії лише між учнем та вчителем поступово втрачає свою актуальність і доводить, що це не ізольований процес. Завдяки інноваційним технологіям в тому числі, здобувачі освіти мають необмежений доступ до платформ, де мають змогу ділитися своїми думками з читачами.

2) *письмо як соціальний продукт.* Письмо не існує окремо від соціуму, воно є його частиною, продуктом, який показує норми, цінності, способи комунікації, а також є способом включення індивіда, у даному випадку учня в спільноту.

3) *письмо як засіб ідеології та влади*. Це відображається в тому як учні інтерпретують навколишній світ і як це проявляється в їхніх роботах. Це має вплив в навчальному процесі, особливо якщо ці роботи є у вільному доступі для інших читачів [42].

Слід зазначити, що у процесі навчання письма англійською мовою спостерігаються певні труднощі, які можна умовно поділити на три групи:

Необхідно звернути увагу на те, що процес формування писемної компетентності може супроводжуватись певними труднощами, які можна умовно поділити на три групи:

До першої групи відносять *індивідуальні особливості учнів*. На початковому етапі оволодіння писемними навичками здобувачі освіти зіштовхуються з орфографічними труднощами. В той час як певні індивідуальні особливості можуть як полегшити, так і ускладнити навчальний процес. Зокрема, розвинені навички письма рідною мовою, хороша зорова, моторна пам'ять та здатність концентрувати увагу позитивно впливають на процес формування англійської писемної компетентності.

До другої групи відносять саму *іноземну мову*, що опановується. Зокрема, формування орфографічного письма може супроводжуватись труднощами пов'язаними зі ступенем відмінності та подібності графічних систем у рідній та іноземній мовах.

До третьої групи належать *умови навчального процесу*, а саме професійна підготовка викладача, належні матеріали, технології та інші. Хоча існують фактори, які можуть ускладнювати навчальний процес: неправильно структуровані етапи уроку; недостатня кількість матеріалів для розвитку письмових навичок; ігнорування вікових особливостей учнів; недостатнє усвідомлення вчителем труднощів, які можуть виникати на кожному етапі формування писемної компетентності [15].

Д. Наллівіттл вважає, що труднощі у писемній компетентності можуть бути пов'язані як з діями вчителя, так і з особливостями самого учня. Наприклад використання застарілих підходів здатне знижувати мотивацію. В той час як

відсутність внутрішньої мотивації або наявність негативних установок, нерідко спричиняють тривожність та упереджене ставлення до письмових завдань [45] .

Інколи важливо давати свободу вибору учням та просувати різноманітність у навчанні задля того, щоб засвоєння писемних навичок відбувалось ефективніше й учні були більш мотивовані. До прикладу, доречно варіювати форми роботи під час практики письмового мовлення: індивідуальну, парну та групову. Також слід урізноманітнювати жанри письмових робіт — есе, лист, стаття та інші. Таким чином учні будуть готові до письмового спілкування у багатьох сферах їхнього життя. Однак не варто обмежуватись лише цими жанрами та видами, також доцільно практикувати творче письмо задля розвитку креативності, уяви та творчого мислення загалом [49].

Б. Пулак зазначає, що формування та розвиток писемної компетентності учнів відбувається ефективніше за умови, що завдання на уроці є релевантними для них і частково відповідають їхнім інтересам. Час від часу вчитель може створювати такі завдання, де учні будуть писати про себе, про свій досвід, як результат це буде сприяти їхньому запам'ятовуванню та розвитку писемного мовлення загалом [47].

Отже, писемна компетентність розглядається як складна багаторівнева система, що охоплює лінгвістичні, когнітивні, соціокультурні та психологічні елементи. Вона забезпечує здатність здобувача освіти логічно, послідовно та структуровано створювати письмові висловлювання. Формування писемної компетентності є складовою розвитку іншомовної комунікативної компетентності та невід'ємною умовою міжкультурної комунікації.

1.2 Вимоги до формування англомовної писемної компетентності на старшому ступені навчання в закладах загальної середньої освіти

Зміст англомовної писемної компетентності на старшому ступені навчання визначається положеннями Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти, Концепція «Нова українська школа», а також чинними

програмами іноземних мов [6]. Згідно з цими документами, формування англомовної писемної компетентності є невід'ємною складовою іншомовної комунікативної компетентності учнів і передбачає оволодіння навичками, необхідними для створення різних типів висловлювань.

Відповідно до Концепції мовної освіти в Україні, метою вивчення іноземних мов є виховання освіченої, самостійної, креативної людини з критичним способом мислення та вмінням реагувати та підлаштовуватись під виклики сучасного світу [6].

У цьому контексті критичне мислення розглядається як цілеспрямований процес, який допомагає у висловлюванні думок, формулюванні аргументів, аналізі та оцінюванні різноманітної інформації. Саме ця навичка є ключовою у навчанні та професійній діяльності [38].

У Концепції мовної освіти в Україні зазначено, що в старших класах відбувається подальше удосконалення усіх навичок шляхом їх поглиблення, узагальнення та впорядкування. Іншомовна підготовка учнів старших класів відзначається зміщенням акцентів як у змістовому наповненні, так і в способі організації навчального процесу. Провідну роль відіграють види діяльності, що створюють умови для парної та групової роботи. Такий підхід сприяє формуванню англомовних компетентностей, включаючи писемну [6].

До кінця навчання в 11 класі учні загальної середньої освіти повинні опанувати рівень B1. У школах з поглибленим вивченням англійської мови учні повинні досягнути B2, а у школах, де англійська є другою іноземною – A2+. Оцінювання рівнів досягнень охоплює всі види мовленнєвої діяльності здобувачів освіти та узгоджується із Загальноєвропейськими стандартами у сфері освіти [14].

Згідно з Загальноєвропейськими рекомендаціями з мовної освіти, мета навчання у старшій школі полягає у:

- здатності вільно спілкуватись як в усній, так і письмовій формах у різних життєвих ситуаціях;

- вмінні висловлювати власну думку, доносити її до інших людей, аналізувати отриману інформацію;
- подальшому формуванні компетентностей та навичок (писемних, лексичних та інших);
- розвитку навичок самостійного навчання та критичного мислення в учнів [19].

У старшій школі вивчення іноземних мов, у даному випадку англійської охоплює значний спектр тематичних блоків, які належать до різних сфер спілкування. До прикладу, *особистісна сфера*: сім'я, оточення, дозволя, покупки та інші. *Публічна сфера*: здоров'я, бібліотека, кіно, театр, подорожі, культурні об'єкти, технологічні інновації. *Освітня сфера*: кар'єра, майбутня професія та інші. Опанування цих блоків сприяє не лише збагаченню запасу лексики та граматики, але й формуванню писемної компетентності.

Відповідно до Державних вимог до рівня загальноосвітньої підготовки учнів, у письмовій діяльності учні повинні вміти:

- вести записи за конкретною темою;
- розробляти плани до текстів та власних висловлювань;
- заповнювати документи, такі як: анкети, опитування;
- писати тексти різних стилів та жанрів: формальні, неформальні;
- писати твори відповідно до вищезазначених тематичних блоків [19].

Одним із важливим елементів формування писемної компетентності на старшому етапі навчання є фокус на потреби та інтереси здобувачів освіти. До прикладу, якщо учням подобається працювати разом, вчителю потрібно спланувати роботу так, щоб залучати їх до колективних форм робіт, як результат це буде мати позитивні наслідки, оскільки вчитель прислухається до потреб та інтересів учнів. Таким чином, педагог зможе створити середовище, де взаємодія та співпраця стануть невід'ємною частиною писемної компетентності [50].

З цією метою варто звертатись до сучасної педагогіки, журналів, щоб мати уявлення про значущі події сьогодення, а також ознайоми учнів з ними для кращого розуміння контексту. Також доречним є попереднє обговорення тем з

учнями, що підвищить їхню залученість у процес і створить атмосферу безпеки, де вони будуть знати, що їх очікує [51].

Відбір змісту навчання відбувається із урахуванням двох основних компонентів, а саме: 1) *достатність змісту задля досягнення навчальних цілей*. Це означає, що зміст має включати ті елементи, які є важливими для досягнення певної мети; 2) *необхідність брати до уваги реальні здібності учнів*. Тобто зміст навчання повинен відповідати рівню учнів, які вони повинні мати на певному етапі навчання, в даному випадку у старших класах [16].

Розвиток писемної компетентності є ключовим елементом у процесі вивчення іноземної мови, який вимагає систематичного та структурованого підходу, що передбачає використання різних методів задля забезпечення результативного засвоєння навичок письма. Для реалізації цього завдання доцільно застосовувати таку методику:

Оцінювання попередніх знань. Перш ніж вводити нові поняття, пов'язаних із письмом, необхідно визначити рівень уже сформованих умінь учнів. Це доцільно робити за допомогою ввідного контролю знань, яке дозволить оцінити писемні навички, зокрема від найпростішого – писати речення, до більш складного – написання абзаців і творів. Завдяки цьому вчитель зможе спланувати роботу ефективно, відповідно до рівня знань учнів.

Введення понять пов'язаних з письмом. Після ввідного контролю учнів слід розпочати поетапне опрацювання ключових концепцій письма. Це може охоплювати вивчення структурних елементів твору, а також ознайомлення з ключовими етапами в письмі: підготовка до написання, створення чернетки, редагування та представлення готового тексту.

Надання зразків. Демонстрація учням прикладів якісних письмових робіт сприяє кращому уявленню про вимоги до робіт. Моделлю можуть слугувати автентичні матеріали (твори, тексти, статті) та роботи учнів за минулі роки.

Керована практика. Після ознайомлення з новими поняттями учні потребують керованої практики задля закріплення знань. Зокрема, буде доцільно застосовувати завдання, які мають на меті формування конкретних умінь, таких

як використання описової лексики, когезійних засобів, логічне викладення думок та зв'язок частин у тексті.

Самостійна практика. Після того як учні засвоїли письмові поняття можна розпочинати самостійну діяльність, яка допоможе закріпити уміння. Така практика може реалізовуватись в різних формах— від особистих нотаток та листів до написання розгорнутих есе.

Зворотній зв'язок та оцінювання. Надання зворотного зв'язку є ключовим етапом, який допоможе учням провести рефлексію. Вчитель може зробити це за допомогою взаємного оцінювання робіт однокласниками або через короткі коментарі учням.

Взаємозв'язок з іншими навичками. Навички письма слід поєднувати з іншими вміннями – говорінням, читанням та аудіюванням. Задля цього вчителі можуть створювати вправи, у яких учні будуть виконувати письмове завдання на основі текстів чи аудіо [36].

Варто зазначити, що існують певні критерії, які педагоги застосовують для того, щоб аналізувати процес формування писемної компетентності. Перш за все, це фокус на точність. Вона полягає в здатності учнів формувати речення відповідно до граматичних норм та правил. Важливо, щоб учні не лише володіли теоретичними знаннями з граматики, а й уміли правильно застосовувати їх під час практики, як в усному, так і письмовому мовленні. [27].

Наступним критерієм є фокус на вільному володінні мовою. Воно характеризує рівень комунікативної компетентності учнів і полягає в здатності здобувачів освіти продукувати усні та письмові висловлювання вільно, ефективно, без переривання комунікації [27].

Зміст письмового висловлювання є також важливим критерієм формування писемної компетентності. Він має бути логічним і змістовним, щоб відображати основну ідею і давати відповіді на запитання, пов'язані з темою.

Важливим є те, що формування писемної компетентності відбувається за умови дотримання певних чинників, серед яких можна виділити наступні:

- учень проявляє зацікавленість під час занять та має внутрішню мотивацію до навчання та письмових робіт зокрема;

- вчитель надає учням усі необхідні матеріали, приклади та зразки виконаних робіт;

- учень вміє критично оцінювати свою навчальну діяльність та власні дії;

- викладач виступає у ролі фасилітатора, регулярно переглядає роботи учні, надає їм зворотній зв'язок та розбирає помилки у роботах [12].

Отже, зміст англомовної писемної компетентності на старшому етапі навчання визначається вимогами державних стандартів та освітніх програм, які орієнтують навчальний процес на розвиток особистості, здатної до критичного та творчого мислення.

1.3 Блог як інструмент формування англомовної писемної компетентності

У сучасній методиці навчання іноземних мов зростає увага до використання інноваційних технологій, зокрема блогів, як засобу формування англомовної писемної компетентності. Питання сутності, класифікації та потенціалу блогів досліджували у своїх працях О. П. Биконя, Г. І. Подосиннікова, І. О. Строганов та інші науковці.

Надання освітньої підтримки учасникам освітнього процесу здійснюється шляхом забезпечення доступу до різноманітних інформаційно-комунікаційних ресурсів, зокрема Інтернету. До цього також належать інтерактивні навчальні матеріали [4].

У сучасному світі стрімкий технологічний прогрес охоплює всі сфери життя, зокрема й освіту, що зумовлює необхідність інтеграції інноваційних технологій у навчальний процес та формування писемної компетентності у старшокласників. Різноманітні дослідження у цій сфері дозволяють краще зрозуміти всі можливості використання цифрових ресурсів для покращення навчальних результатів, а також для створення ефективних стратегій їх

застосування. Одним із ключових викликів сучасної освіти є вміння впроваджувати нові методики навчання, створювати інноваційне освітнє середовище, яке забезпечує дієвість навчального процесу, надаючи йому інтерактивності [5].

Під поняттям «інноваційні технології» розуміють комплекс інструментів, засобів, які спрямованні на підвищення зацікавленості та стимулювання їхньої пізнавальної активності [7].

Інноваційна діяльність у закладах освіти базується на певних принципах [25]:

Перший принцип передбачає, що інноваційні засоби повинні призводити до якісного покращення кінцевого результату навчання.

Другий принцип полягає в тому, що будь-яке запровадження інновацій потребує додаткових ресурсів, як часових, так і інтелектуальних, і матеріальних в тому числі.

Інтерактивні підходи до вивчення англійської мови можуть гармонійно поєднуватись із інформаційно-комунікаційними засобами, які є формою інноваційних технологій. Серед сучасних інструментів, які можна використовувати задля формування писемної компетентності можна виділити *блог*. Варто зазначити, що блог-технологія спочатку не була призначена задля застосування в освітніх цілях, хоча зараз вона стає все популярнішою серед викладачів, оскільки не потребує попередньої підготовки та залучення багатьох ресурсів [17].

Більшість авторів блогів використовують цю програму задля вираження власних думок і особистісного розвитку, оскільки ведення блогу ймовірно спонукає до глибшого та більш критичного письма [28].

Сьогодні навчальні заклади активно впроваджують та вже використовують новітні технології, що позитивно впливає на педагогіку. Використання блогу можна віднести до змішаного типу навчання, оскільки воно поєднує традиційне очне навчання з використанням технологій під час цього процесу [60].

Єдиного визначення терміну «блог» не існує, оскільки воно може варіюватись залежно від контексту в якому його використовують. На думку Ірини Тонкіх, блог – це цифровий онлайн щоденник, в якому автор може висловлювати свої думки, ділитись своїми міркуваннями з читачами, використовуючи при цьому фото, відео та інші мультимедійні ресурси. Як правило, усі записи подають в хронологічному порядку, де найновіші публікації з’являються першими, а давніші знаходяться після них [22].

Як зазначає Ольга Набока, блог – це платформа з чіткою організацією розміщених сторінок, на яких може з’являтися як теоретична, так і практична інформація, наприклад статті, розповіді, відео, фото, опитування та інші елементи. Аудиторією таких освітніх блогів можуть бути вчителі, учні, батьки та інші люди з усього світу для яких блог є релевантним [13].

Важливим є те, що блоги можуть бути потужним інструментом організації навчальної діяльності не лише з англійської мови, але й з інших дисциплін. Учні мають змогу ділитись думками, матеріалами з своїми однокласниками або просто з іншими людьми [18].

Застосування блогів у навчанні сприяє глибшому ознайомленню з культурою країни, яку учні вивчають, при цьому надаючи можливість її подальшому дослідженню та аналізу [2] .

Одними з найуживаніших сервісів для ведення блогів можна вважати Blogger.com та LiveJournal. Саме ці платформи можуть сприяти розвитку писемної компетентності в учнів і не тільки у них [1].

Існує декілька видів блогів серед яких варто відмітити наступні:

1) *блог вчителя* слугує платформою на якій викладач ділиться корисними посиланнями, ресурсами, підручниками та іншими матеріалами. Важливо, щоб вчитель заохочував письмову комунікацію учнів, де вони могли б коментувати дописи та висловлювати власні думки. Вчитель повинен зробити таке середовище, де здобувачі освіти могли б вільно задавати й власні питання, а педагог у свою чергу давати зворотній зв’язок [20].

2) *блог класу* є тим інструментом, який може об'єднати роботи усього класу, наприклад, проекти, презентації та інші. Також його можна використовувати для особистісного спілкування між учнями, ділитись спільними фотографіями, відео. Не менш важливим є те, що є вірогідність знайти інші блоги класу зі всього світу і спілкуватись з ними [31].

3) *блог учня* є платформою, де вони можуть виконувати письмові роботи, ділитись своїми думками, читати та коментувати дописи своїх однокласників. Незалежно від типу блогів, вони будуть позитивно впливати на формування писемної компетентності у старшокласників [43].

Використання блогів у навчальному процесі має низку переваг, серед яких варто зазначити наступні:

С. Лабудько звертає увагу на легкість у використанні та доступність блогів. Робота з ними не вимагає від користувачів попереднього навчання чи спеціалізованих знань та навичок. Інтерфейс зазвичай є досить зручним і навіть користувачі-початківці з легкістю зрозуміють як ними користуватись.

Вона також зазначає про впорядкування інформації, яке доступно завдяки блогам, оскільки учні самі можуть створити простір, який буде для них онлайн-щоденником. Вони мають змогу самотійно публікувати дописи, розміщувати певну інформацію, редагувати її. Тобто блоги можуть стати тим місцем, де буде зібрана, якщо не вся, то більша частина письмових робіт учнів [8].

Ще однією важливою перевагою є внутрішня мотивація завдяки почуттю відповідальності. Лоулер (1990) стверджував, що мотивація з'являється через очікування певного результату, ним можна вважати коментарі однокласників або інших людей, які вони залишать після прочитаного тексту. Таким чином, в учнів з'являється відповідальність, оскільки не тільки вчитель буде читати їхню роботу, вона буде доступною широкому загалу [37]. Згідно з даними Хашема Альсамадані, учні схильні глибше розкривати думки, лексику та граматику, яку вони використовують під час написання, тому що учні усвідомлюють, що їхні тексти будуть читати незнайомі люди [34].

Однією з переваг використання блогів є *взаємодія з однолітками*. Учні можуть обмінюватись думками з однокласниками завдяки блогам, при цьому покращуючи власні результати. Також блог однокласника може слугувати гарною моделлю або прикладом для слабкіших учнів [41].

Розширення культурних знань. Інноваційні технології, включаючи блоги, надають учням доступ до великої кількості інформації пов'язаних з культурою країни, мову якої вони вивчають. Це дає змогу зануритись в культурний контекст і розуміти його краще, що може підвищити мотивацію до навчання. Завдяки цьому учні можуть розвивати навички письма, говоріння, читання та аудіювання. Такий підхід може підвищити активність учнів під час уроків і частково допомагає краще засвоїти матеріал [48].

Підвищення допитливості. Використання онлайн-платформ, соціальних мереж, ігор робить навчальний процес привабливішим для учнів. Інколи виконання письмових завдань на папері призводить до відчуття монотонності, в той час як технології дещо руйнують цей сталий шаблон, викликаючи допитливість в учнів та створюючи середовище новизни під час навчання [60].

Зміна підходу у викладанні та навчанні. Впровадження цифрових ресурсів в освітній процес сприяє переходу від викладання, яке орієнтоване на вчителя до навчання, яке фокусується на учнях. Таким чином учитель виконує роль наставника і допомагає здобувачам освіти та спрямовує їхню роботу [53].

Попри численні переваги існують й певні недоліки застосування блогів у навчальному процесі:

Вані Мунір зазначає, що учні, які не впевнені у своїх силах, можуть відчувати страх та тривожність через те, що їхні роботи зможуть прочитати інші люди, окрім вчителя. Оскільки блоги є зазвичай публічними, тобто відкритими для широкого загалу, деякі учні можуть соромитись писати [58].

Х. Рахмадані звертає увагу на те, що надмірне застосування технологій, в тому числі блогів, може призвести до розмитості між формальним та неформальним стилями спілкування. У повсякденному житті учні використовують гаджети для неформального спілкування у месенджерах та

соціальних мережах, використовуючи неформальну лексику, скорочення та емоджі. Через звичку до такого стилю спілкування учні можуть несвідомо переносити вище зазначені мовні особливості у свої письмові роботи, якщо вони виконуються за допомогою інноваційних технологій та гаджетів загалом. Тобто їх надлишкове застосування може призвести до втрати відчуття різниці між різними стилями спілкування [40].

О. Аднан підкреслює, що наступною проблемою з якою можуть зіткнутись педагоги є порушення пунктуації та граматики через те, що технології створюють атмосферу неформальності. Учні можуть нехтувати розділовими знаками, доцільними граматичними конструкціями, натомість використовуючи скорочення, аббревіатури, сленг, коли це є недоречним [30].

О. Аднан також зазначає, що у фахівців викликає занепокоєння можливість зниження критичного мислення та підвищенні ризику плагіату. Можливості, які надає інтернет, а саме використання функції «копіювати» та «вставити», відкритий доступ до перекладачів, програм, які можуть перевіряти граматику, пунктуацію та написання слів може сприяти тому, що в учнів є ризик зниження здатності критично мислити. Також надмірне використання цифрових технологій підвищує ймовірність плагіату та може частково знизити рівень академічної доброчесності в учнів. Через те, що вони будуть мати відкритий доступ до Інтернету під час написання письмових робіт, вони можуть користуватись вищезазначеними програмами та сайтами [29].

Хоча стосовно цього недоліку існує протилежна точка зору, яку запропонував Девід Крістал у 2008 році. Згідно з його думкою, використання інноваційних технологій не шкодить формуванню писемної компетентності, а навпаки сприяє цьому процесу. Він наводить наступні аргументи: технології, текстові повідомлення не можуть бути причиною поганого правопису, граматики, неформальної лексики, скорочень та аббревіатур, оскільки в більшості випадків учні насправді розуміють різницю між формальним та неформальним письмом, і рідко використовують вищезазначені поняття у завданнях. Також він зазначає, щоб використовувати скорочення потрібно володіти правильною

формою слова. І нарешті, новітні технології, зокрема соціальні мережі, онлайн-платформи заохочують учнів більше читати та писати, як результат це впливає на рівень їхньої грамотності загалом [32].

З поширенням технологій може спостерігатись проблема концентрації уваги в учнів. Під час написання письмових робіт з використанням інноваційних технологій чи під час самого навчання є вірогідність того, що вони будуть відволікатись на повідомлення, сповіщення які їм приходять, на веб-сайти, які не стосуються теми заняття. Під час активного застосування технологій це дещо важче контролювати, оскільки учні будуть використовувати гаджети і буде складніше зрозуміти чи вони працюють над завданням чи займаються іншими справами [52]. Вони можуть легко відволікатись на сторонні ресурси, такі як соціальні мережі, що може призвести до зниження їхньої концентрації та ефективності їхньої роботи загалом [57].

Крім того, через використання інноваційних технологій письмо може більше орієнтуватись не на сам текст, граматику чи когезійні девайси, а на візуальні елементи, такі як шрифт, його розмір, кольори, фото та зображення. Тому є вірогідність зміни фокусу учнів від наповнення до оформлення тексту [32].

Згідно з дослідженням Фахада Хамада Альджума, негативні коментарі є також суттєвим недоліком. Учні не завжди отримуватимуть конструктивний зворотній зв'язок від однолітків чи інших людей. Як результат це може призвести до зниження мотивації та бажання далі продовжувати [33].

За умови якщо вчитель підбере методично доцільний блог та відповідні завдання під час навчання, його застосування може сприяти досягненню наступних дидактичних цілей :

Принцип індивідуалізації полягає в тому, що учні можуть мати доступ до матеріалів різної складності. Вони можуть навчатись у зручному для них темпі, у будь-який час та з будь-якого місця. Також вони можуть переглядати написане будь-коли, використовуючи лише свої гаджети.

Принцип цілеспрямованості передбачає наявність цікавих та релевантних завдань, які будуть сприяти підвищенню мотивації та інтелектуальному розвитку безпосередньо.

Принцип усвідомленого навчання полягає в глибокому осмисленні матеріалів, де учні здатні аналізувати, порівнювати, коментувати його. Блоги надають таку можливість, оскільки створюють середовище в якому письмо не є відділеним від реального спілкування, а навпаки, є засобом спілкування із людьми зі всього світу.

Принцип наочності базується на залученні візуальних, кінестетичних, слухових, емоційних елементів одночасно задля глибокого занурення учнів у навчальний процес та англомовне середовище загалом.

Згідно з принципом поєднання теорії з практикою, теоретичні знання повинні постійно використовуватись на практиці, лише в такому випадку учні будуть добре засвоювати матеріал. Саме тому доцільним є використання блогів, коли спочатку учні набувають теоретичних знань, а потім випробовують їх на практиці, у блогах, де мають можливість поспілкуватись з реальними людьми.

Принцип активності полягає у створенні умов, які стимулюють розумову активність. Зокрема освітній блог є засобом, який активізує пізнавальну та творчу діяльність здобувачів освіти, оскільки являє собою платформу на якій учні можуть самовиражатись і бути почутими.

Відповідно до принципу систематичності навчання повинно відбуватись послідовно та поступово задля кращого засвоєння матеріалу. Саме блоги надають таку можливість, оскільки учні можуть публікувати власні дописи з певною періодичністю та на будь-яку тематику. Це буде ефективним не тільки у класі, але й поза його межами [24].

Отже, блог є сучасним інструментом формування англомовної писемної компетентності, який поєднує навчальну, комунікативну та творчу діяльність учнів. Його використання підвищує мотивацію, сприяє розвитку критичного мислення та самовираження. Водночас застосування блогів потребує уважного

педагогічного супроводу, оскільки може супроводжуватись певними труднощами.

1.4 Етапи формування вмінь писемного мовлення з використанням блогів та вправи для формування компетентності старшокласників в англомовному писемному мовленні

Проблема етапності формування вмінь писемного мовлення в контексті іншомовної освіти була предметом уваги багатьох науковців, зокрема О. Б. Бігич, Н. Ф. Бориско, Г. Е. Борецька та С. Ю. Ніколаєва, які розглядали цей процес як поетапне та системно організоване формування навичок.

О. Б. Бігич зазначає, що процесі формування іншомовної писемної компетентності виокремлюють три етапи, а саме *рецептивний, рецептивно-репродуктивний, продуктивний*.

1. На першому, *рецептивному* етапі учні ознайомлюються з прикладом тексту, який потім аналізують разом з учителем. Важливо розглядати текст не лише з точки зору його змісту, але й його наповнення та складових, наприклад, структура (вступ, основна частина, висновок), когезійні засоби, розділові знаки, особливості лексичних та граматичних конструкцій відповідно до жанру.

2. На другому, *рецептивно-репродуктивному* етапі здобувачі освіти безпосередньо опановують навички, які будуть потрібні їм для написання власного тексту. Учні починають практикувати елементи з яких складається письмова робота. Наприклад, це може бути написання вступу до есе чи листа. Також сюди належать вправи на добір відповідної лексики та створення плану роботи.

3. На третьому, *продуктивному етапі*, учні вже самостійно працюють над написанням власного тексту. Це може бути як офіційний так і особистий лист, есе, повідомлення та інші [11].

У педагогіці *вправи*- це неодноразове виконання певний дії з метою засвоєння конкретної інформації, що ґрунтується на усвідомленому змісту діяльності та можливості внесення змін за потреби [23].

О. Б. Бігич, Н. Ф. Бориско, Г. Е. Борецька у своїй праці зазначають, що система вправ, спрямована на формування компетентності в англомовному писемному мовленні складається з трьох підсистем:

1. Перша підсистема орієнтується на формування техніки письмових навичок. До цієї групи можна віднести некомунікативні рецептивні, умовно-комунікативні рецептивні та репродуктивні завдання. До прикладу, вправи спрямовані на розвиток навичок орфографії, пунктуації, або на впорядкування частин речення, короткі письмові завдання та тексти.

2. Друга підсистема спрямована на формування мовленнєвих умінь, зокрема граматичних, лексичних та інших. Сюди можна віднести завдання на розвиток умінь застосування засобів міжфразового зв'язку у тексті. Це можуть бути вправи пов'язані з читанням текстів в яких наявні вищезазначені засоби з подальшим їх аналізом. Читання коротких уривків з пропущеними засобами також допоможе формувати мовленнєві уміння.

3. Третя підсистема включає в себе розвиток умінь письма. Сюди належать завдання, які спрямовані на формування навичок написання різноманітних видів текстів, зокрема описових, оповідних та інших. Наступними є завдання для розвитку навичок створення текстів академічного стилю (статті, доповіді та інші). Також сюди можна віднести завдання для формування вмінь написання формальних та неформальних текстів, наприклад оголошення, листівки та записки [11].

Згідно з класифікацією Г. Апалат та О. Максимової, існує два основних види вправ, які доцільно використовувати задля формування писемної компетентності:

Підготовчі вправи. До цієї категорії можна віднести завдання, які спрямовані на відпрацювання лексики чи граматики, тобто письмо виступає засобом, який допомагає підготувати учнів до написання власного тексту. Також

сюди належать завдання, які забезпечують засвоєння різних структурних елементів письма та їх оформлення.

Мозковий штурм допомагає учням генерувати ідей, які вони зможуть використати у письмовій роботі. Логічність та послідовність не є важливими під час виконання цього завдання, оскільки основною метою є створення максимально довгого переліку ідей, які учні з легкістю зможуть використати [55].

Кластеризація (clustering) – це вправа, яка допомагає звужити загальні теми до більш конкретних, використовуючи графічні елементи такі як: стрілки, лінії, геометричні фігури задля схематизації і подальшого використання у письмовій роботі [39].

Дебати – це спосіб ведення дискусії, де учні представляють та висловлюють дві протилежні позиції щодо одного питання. Вони сприяють розвитку критичного мислення та вмінню дивитись на ситуації з різних сторін, що не може не мати впливу на формування писемної компетентності [35].

Комунікативні вправи спрямовані на самостійне відтворення та використання тих знань, які вони отримали під час виконання підготовчих вправ, але без використання допоміжних матеріалів.

Також варто зазначити, що існують певні етапи роботи з блогами задля формування писемної компетентності, серед них можна виділити наступні [46]:

- *Налаштування блогу*
- *Розробка плану*. Існує думка, що якщо план буде написаний добре, то і сам текст вийде успішним. Вчитель може допомагати, направляти учнів на цьому етапі, задля уникнення подальших помилок.
- *Написання первинного варіанту*. Після того як учні написали план, він є якісним, вони переходять до написання чернетки, де намагаються розкрити основну ідею своєї роботи.
- *Доопрацювання матеріалу*. Під час цього етапу, учні можуть самі переглянути та перевірити роботу або ж обмінятися ними з однокласником для взаємної перевірки.

- *Розміщення матеріалів у блозі.* Після фінальної перевірки, коли текст готовий, його можна публікувати у власному блозі. Після чого вчитель прочитає його, а однокласники можуть залишити власні коментарі [9].

Отже, формування англомовної писемної компетентності з використанням блогів є поетапним та цілеспрямованим процесом, який передбачає послідовне оволодіння технікою письма і як результат формування здатності до самостійного створення текстів.

Висновки до розділу 1

Англомовна писемна компетентність розглядається як невід’ємна складова іншомовної комунікативної компетентності. Її формування передбачає засвоєння структурно-сміслової організації письма, розвиток навичок планування, редагування, узгодження змісту і форми висловлювання.

Блог визначається як ефективний засіб формування писемної компетентності, який поєднує навчання, творчість і міжособистісну взаємодію у цифровому середовищі. Залежно від мети виокремлюють блог вчителя, класу та учнів, що дає змогу створити умови для інтерактивного письма та автентичного спілкування.

Використання блогів сприяє підвищенню мотивації до письма, формуванню навичок аргументованого висловлення думок, розвитку цифрової грамотності, а також створює можливості для взаємного коментування й обміну досвідом. До потенційних труднощів належать відчуття розмитості між формальним та неформальним стилями спілкування; порушення граматики та пунктуації через атмосферу неформальності.

Система формування вмінь писемного мовлення передбачає поетапну організацію навчальної діяльності. Визначають три етапи: рецептивний (учні розглядають текст з точки зору його складових, наприклад змісту чи когезійних засобів), рецептивно-репродуктивний (учні практикують елементи з яких

складається висловлення, наприклад написання вступу) та продуктивний (учні працюють над написанням власного висловлювання).

Поєднання традиційних методів навчання письма з цифровими інструментами створює умови для ефективного формування англомовної писемної компетентності старшокласників та сприяє практичному застосуванню знань у реальному комунікативному середовищі.

РОЗДІЛ 2. МЕТОДИКА ФОРМУВАННЯ АНГЛОМОВНОЇ ПИСЕМНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ НА ОСНОВІ НАПИСАННЯ БЛОГІВ

2.1 Планування та організація пробного навчання

Формування англомовної писемної компетентності є одним із ключових завдань навчання англійської мови в старших класах. Уміння висловлювати свої думки письмово свідчить не лише про володіння мовними засобами, але й про здатність до критичного мислення та самовираження.

Сучасні реалії вимагають оновлення підходів до навчання письма, адже традиційні підходи не завжди забезпечують достатню мотивацію учнів. Інколи школярі можуть сприймати письмові завдання, як формальні, а не комунікативні, оскільки адресатом є лише вчитель. Учні можуть не відчувати цінність написаного тексту, що знижує їх інтерес до письма як способу спілкування.

У цьому контексті ефективним засобом мотивації та розвитку англомовної писемної компетентності є використання блогів у навчальному процесі. Блоги створюють автентичне середовище, дають змогу публікувати власні тексти для реальної аудиторії, отримувати коментарі та брати участь в подальших обговореннях.

З метою перевірки ефективності запропонованої методики формування англомовної писемної компетентності на основі написання блогів було проведено пробне навчання у Войнашівському ліцеї Барської міської ради серед учнів 11 класу, загальна кількість яких становила 15 осіб.

У його процесі були використанні такі методи психолого-педагогічних досліджень: педагогічне спостереження, діагностика рівня сформованості писемних умінь до і після пробного навчання, пробне навчання.

Пробне навчання включало такі етапи:

1. Діагностувальний етап- визначення початкового рівня сформованості писемної компетентності старшокласників;

2. Формувальний етап (упровадження завдань, спрямованих на розвиток навичок письма);

3. Діагностичний зріз

4. Аналіз результатів діагностичного зрізу.

Структура пробного навчання для формування англомовної писемної компетентності через написання блогів

Таблиця 2.1

Етапи пробного навчання	Кількість занять	Завдання етапів пробного навчання
Діагностувальний етап	1	Встановити початковий рівень сформованості англомовної писемної компетентності
Формувальний етап	5	Застосувати та перевірити ефективність розробленого комплексу вправ
Кінцевий діагностувальний зріз	1	Визначити підсумковий рівень умінь
Аналіз результатів пробного навчання	1	Проаналізувати переваги та недоліки застосованого комплексу вправ (сформулювати методичні рекомендації щодо його застосування)

В пробному навчанні взяли участь учні 11 класу з 15 осіб. Діагностика проводилась в межах навчального процесу з англійської мови.

Рівень сформованості писемних умінь учнів порівнювався на початковому та кінцевому етапі пробного навчання.

Під час проведення контрольного зрізу до проведення пробного навчання вирішувалися такі завдання:

1. з'ясувати вихідний рівень сформованості англомовної писемної компетентності старшокласників;

2. виявити типові помилки, що виникають у процесі письма англійською мовою.

Визначення вихідного рівня сформованості писемних умінь здійснювалось на основі результатів діагностичного тестування, яке містило у собі наступне завдання.

Завдання

Мета: перевірити вміння учнів будувати есе відповідно до заданої структури (вступ, основна частина, висновок)

Інструкція: Write an essay (200–250 words) on the topic "What is Better: Individual or Group Sport". Support your ideas with arguments and relevant examples.

Під час виконання завдання констатувального етапу та перевірки результатів пробного навчання учні оцінювались за наступними критеріями.

1. Знання структурних елементів
2. Використання та диференціації когезійних засобів
3. Співвіднесення аргументів із прикладами

За правильно виконану вправу учні отримували 10 балів, за кожним критерієм, при допущенні помилки в учня віднімався 1 бал.

Під час оцінювання рівнів сформованості писемних навичок була дотримувана така системи оцінювання:

- 1) високий рівень – 9-10 балів;
- 2) достатній рівень – 7-8 балів;
- 3) середній рівень – 5-6 бали;
- 4) початковий рівень – менше 5 балів.

Тобто, у результаті відмінного виконання завдання учень мав змогу отримати максимум 30 балів.

Результати розподілу кількості учнів відповідно до рівнів сформованості писемних навичок наведено в таблиці 2.2

Рівні сформованості писемних навичок до проведення пробного навчання

Критерії	Знання структурних елементів		Використання та диференціації когезійних засобів		Співвіднесення аргументів із прикладами	
Рівні	Учні		Учні	%	Учні	%
Початковий	1	7%	2	13%	2	13%
Середній	4	27%	5	33%	4	27%
Достатній	6	40%	6	40%	7	47%
Високий	4	27%	2	13%	2	13%

Аналіз результатів, поданих у таблиці 2.2, дає підстави стверджувати, що рівень сформованості писемних навичок в учнів є переважно достатнім. За першим критерієм- знання структурних елементів письмового висловлення- більшість учасників (6 осіб, що становить 40%) продемонстрували достатній рівень сформованості навичок, 4 учні (27%)- високий рівень, тоді як лише 1 учень (7%) належить до початкового рівня.

Стосовно критерію використання та диференціації когезійних засобів, спостерігається переважання середнього (5 учнів- 33%) і достатнього (6 учнів- 40%) рівнів сформованості відповідних умінь; високий рівень засвідчили 2 учні (13%).

За критерієм співвіднесення аргументів із прикладами найчисельнішою є група учнів із достатнім рівнем (7 осіб- 47%), тоді як середній рівень продемонстрували 4 учні (27%), а високий- лише 2 (13%).

Дослідження вихідного рівня сформованості писемних навичок учнів 11 класу виявило наступні результати.

Результати діагностувального етапу до проведення пробного навчання

Таблиця 2.3

№ п/п	П.І.Б.	Критерій 1	Критерій 2	Критерій 3	Загальний бал
1.	Учень 1	4	4	4	12
2.	Учень 2	5	4	4	13
3.	Учень 3	6	6	5	17

4.	Учень 4	6	6	5	17
5.	Учень 5	5	5	6	16
6.	Учень 6	7	7	6	20
7.	Учень 7	7	6	7	20
8.	Учень 8	8	8	7	23
9.	Учень 9	7	6	8	21
10.	Учень 10	8	7	7	22
11.	Учень 11	8	7	7	22
12.	Учень 12	9	8	7	24
13.	Учень 13	9	9	8	26
14.	Учень 14	9	8	9	26
15.	Учень 15	10	9	9	28

Загальний бал групи – 307

Середній бал групи – 20,4

Аналіз результатів діагностувального етапу показав, що за першим критерієм більшість учнів продемонстрували достатній рівень володіння знаннями структурних елементів (7-8 балів). Чотири учні показали середній рівень (5-6 балів), та 4 учні високий (9-10 балів). В той час лише 1 учень отримав низький результат (4 бали).

За другим критерієм- використання та диференціації когезійних засобів, більшість учнів також показали достатній рівень сформованості (7-8 балів). П'ять учнів продемонстрували середній рівень (5-6 балів). Двоє учнів отримали високі результати (9-10 балів).

За третім критерієм- співвіднесення аргументів із прикладами більшість учасників виявили достатній рівень сформованості вміння аргументувати власну думку (7-8 балів). Четверо учнів продемонстрували середній рівень, та двоє низький, що свідчить про певні труднощі в аргументуванні.

Рисунок 2.1

Нами було визначено, що учням іноді важко вибудовувати логічну структуру висловлення, чітко організовувати текст та дотримуватись композиційної цілісності. Більше того, учні недостатньо вміють використовувати когезійні засоби, їм дещо складно добирати відповідні засоби зв'язності та розрізняти їхні функції. Також спостерігаються проблеми у наданні аргументів чи прикладів, щоб підсилити думку.

Таким чином, на нашу думку, під час роботи над розвитком писемної компетентності варто використовувати вправи, спрямовані на формування чіткої структури тексту, опрацювання різних когезійних засобів, розвиток уміння добирати релевантні приклади та логічно обґрунтовувати власні твердження.

2.2 Комплекс вправ і завдань для формування в старшокласників англомовної писемної компетентності на основі написання блогів

Розроблений комплекс вправ спрямований на формування в учнів 11 класу англомовної писемної компетентності в межах роботи з блогами як сучасним навчальним інструментом. Комплекс орієнтований на учнів рівня B1-B1+, які володіють базовими навичками письмового продукування англійською мовою,

але потребують розвитку структурованості письма, логічної зв'язності висловлення та вміння добирати аргументи та відповідні приклади до них.

Вправи побудовані за принципом поетапного формування писемної компетентності та включають три основні етапи:

1. Рецептивний етап
2. Рецептивно-репродуктивний
3. Репродуктивний

Кожен етап має свою мету, типи вправ, а також забезпечує поступовий перехід від рецептивної діяльності до репродуктивної.

ЕТАП 1.

Група вправ №1. Вправи на формування техніки письма: орфографічних пунктуаційних та структурних навичок.

Цілі вправ: формувати орфографічну грамотність, удосконалювати пунктуаційні навички при побудові речень, розвивати вміння використовувати когезійні засоби.

Типи вправ: рецептивні, рецептивно-репродуктивні

Види вправ: некомунікативні

Вправа 1

Мета: розвивати вміння логічно впорядковувати частини речення відповідно до структури англомовного письма.

Тип: репродуктивна

Вид: некомунікативна

Інструкція: Put the parts of each sentence in the correct order to form a grammatically correct and a logical English sentence

Завдання:

1. improves / doing sports / your / definitely / mood - Doing sports definitely improves your mood.

2. was / the most exciting / I've ever / that / match / seen / definitely- That was definitely the most exciting match I've ever seen.

3. couldn't / we / because / the game / it / continue / suddenly / started / raining-
We couldn't continue the game because it suddenly started raining.

4. I / improves / that / believe / doing sports / concentration / regularly / my- I
believe that doing sports regularly improves my concentration

5. stopped / the coach / as soon as / game / noticed / the player / his leg / he /
injured- The coach stopped the game as soon as he noticed the player injured his leg.

Вправа 2

Мета: удосконалювати навички пунктуації у письмовому мовленні

Тип: рецептивно-репродуктивна

Вид: некомунікативна

Інструкція: Read the following text and add all the necessary punctuation marks (commas, full stops) to make the passage grammatically correct and easy to understand. Do not change the wording- only punctuation.

Завдання:

Last weekend I decided to take part in a marathon it was my first time joining such an event the weather was great the sun was shining and everyone looked really motivated before the start I was a bit worried but when the race began I forgot about everything and just focused on running after a few kilometers I got tired however I didn't want to give up so I kept running when I crossed the finish line I was really happy and exhausted at the same time

Вправа 3

Мета: удосконалювати навички структурування письмового тексту та вміння розпізнавати логічні зв'язки у тексті

Тип: рецептивно-репродуктивна

Вид: некомунікативна

Інструкція: Look at the list of linking words. Sort them into the correct categories (listing points, giving examples...).

Опис: Вчитель показує учням перелік linking words, які вони повинні розподілити по різних категоріям (list points, give examples, give your opinion...).

Завдання:

Categories:

- 1) Listing points
- 2) Giving examples
- 3) Expressing opinion
- 4) Adding information
- 5) Contrasting ideas
- 6) Making a conclusion

Linking words:

And, moreover, however, for example, firstly, in my opinion, therefore, on the other hand, finally, such as, to sum up, personally, although, as a result, secondly, for instance, I believe, in addition, overall, in conclusion, all in all.

Вправа 4

Мета: формувати навички логічного поєднання речень за допомогою когезійних засобів (linking words)

Тип: рецептивно-репродуктивна

Вид: некомунікативна

Інструкція: Read the two extracts below. Each extract contains several missing linking words. Choose the most appropriate linking words from the list provided.

Опис: Вчитель демонструє уривки із блогу, у якому пропущено когезійні засоби (linking words). Пояснює, що завдання полягає у виборі найбільш доречних слів-зв'язок із поданого списку. Учні мають відновити логічну структуру тексту, звертаючи увагу на зміст речень і смислові зв'язки між ними. Після виконання вчитель перевіряє відповіді разом із учнями, обговорюючи спірні моменти.

Завдання:

Extract 1

I've recently started going to the gym, _____ it was quite challenging at first. _____, I decided to make a plan to stay motivated. _____, I focused on simple exercises, _____ push-ups and squats. _____, I added more difficult workouts to improve my strength. I go there three times a week now, _____ I already feel healthier.

Extract 2

I enjoy writing about my sport experience online, it helps me reflect on my progress. _____, sharing my experience encourages other people to stay active and healthy. Sometimes people disagree with my opinion, _____ everyone has a different approach to training. I often write practical tips, _____ setting small goals or tracking your result. _____, blogging is a great way to stay motivated and share my experience with others.

Вправа 5

Мета: удосконалювати вміння використовувати linking words для зв'язності тексту

Тип: рецептивно-репродуктивна

Вид: некомунікативна

Інструкція: You are given several sentences taken from the text, but they are placed in the wrong order. Each sentence contains a linking word that shows its logical function in the story. Your task is to put the sentences in the correct order to form a logical text.

Опис: Учні отримують речення взяті з твору, але вони розміщені в неправильному порядку. Їхнє завдання- впорядкувати речення так, щоб вийшов логічний та зв'язний текст.

Завдання:

Moreover, when I finally scored a goal, my teammates surrounded me, cheering and clapping.

Although our opponents looked stronger, we stayed confident and tried to play as a real team.

Meanwhile, our coach kept shouting instructions from the sidelines, motivating us not to give up.

Finally, after the referee blew the whistle, we all hugged each other, proud of what we had achieved together.

At first, I felt extremely nervous because the stadium was full of people, and everyone was waiting for the match to start.

Вправа 6

Мета: удосконалювати вміння самостійно обирати та доречно використовувати когезійні засоби

Тип: репродуктивна

Вид: некомунікативна

Інструкція: Read the blog extract and add suitable linking words from the list to make the text more logical and connected.

Опис: Вчитель демонструє учням уривок з блогу, в якому відсутні когезійні засоби і пояснює, що завданням учнів є додати до тексту відповідні linking words, щоб зробити його більш логічним і зв'язним.

Завдання:

Finding Balance Between Study and Sport

Last semester I decided to join the university basketball team. I wanted to stay active. I hoped it would help me make new friends. The first few weeks were very difficult. I had to wake up early for practice. I had to finish all my assignments on time. I was often tired. I thought about quitting. I didn't want to give up. I wanted to manage my time better. I made a schedule. I followed it carefully. My grades quickly improved. My performance in a team became much better. I realized that discipline can change not only habits but also your mindset.

Linking words: at first, moreover, however, in fact, nevertheless, therefore, as a result, eventually, finally.

ЕТАП 2.

Група вправ №2. Вправи на формування мовленнєвих умінь спрямованих на побудову структурних компонентів письмового висловлювання (вступу, основної частини, висновку)

Цілі вправ: формувати навички створювати окремі частини письмового висловлювання (вступ, основна частина, висновок), удосконалювати вміння логічно структурувати текст і забезпечувати смислову послідовність між його частинами.

Типи вправ: рецептивні, рецептивно-репродуктивні, репродуктивні.

Види вправ: умовно-комунікативні

Вправа 7.

Мета: формувати навички критичного аналізу теми (рубрики) письмового висловлювання

Тип: рецептивна

Вид: умовно-комунікативна

Інструкція: Read the essay prompt, identify the key words and answer the guiding question.

Опис: Вчитель показує учням тему есе (рубрику). Їхнє завдання прочитати її уважно, виділити ключові слова і відповісти на питання.

Завдання:

Your teacher has asked you to write an essay on the following topic:

Some people believe that doing sport is essential for a healthy lifestyle. Others think it is not necessary. What is your opinion?

a. compare different ways people stay healthy

b. present your ideas and arguments

c. express your opinion and give advice

Вправа 8.

Мета: формувати навички критичного аналізу вступів та створення власного вступного абзацу до письмового висловлювання.

Тип: рецептивно-репродуктивна

Вид: умовно-комунікативна

Інструкція: Read the three sample introductions in pairs. Discuss which introduction is the most engaging, which one clearly presents the topic.

Опис: Вчитель показує три приклади вступів до есе на тему «The Importance of Doing Sport Regularly». Учні працюють в парах. Їхнє завдання- уважно прочитати вступи і обговорити: який вступ є найцікавішим і залучає читача; у якому вступі чітко сформульована тема; де наявна теза, і наскільки вона логічна.

Після обговорення учні презентують результати їхнього обговорення. Після цього вчитель підсумовує, звертаючи на критерії ефективного вступу. Далі вчитель просить учнів написати власний вступ на цю ж тему.

Завдання:

Introduction A

Sport is good for people. Many people like sport. Some people play games. Others go to the gym. Sport can be fun. People often talk about sport. Everyone should do sport. Sport is popular all over the world.

Introduction B

Many people do sport every day. Sport is important for staying healthy. Some play football or basketball. Others swim, run, or cycle. People enjoy doing sports in their free time. It can be exciting and fun. Many people talk about sports with friends. Sport is part of life everywhere

Introduction C

Today, sport plays an important role in many people's lives. More and more individuals try to spend their free time being active. There are many types of sports that people can choose. Some prefer team games, while others enjoy individual activities. Many people discuss why sport is important in modern life and if it is important for everyone.

Вправа 9.

Мета: формувати здатність до написання логічно зв'язного вступу

Тип: рецептивно-репродуктивна

Вид: умовно-комунікативна

Інструкція: Read the introduction carefully. In pairs, identify what is wrong with it. Look at the sentence structure, linking words and how ideas are presented. Make all the necessary changes to make it more logical and connected.

Опис: Вчитель показує учням невдалий вступ есе на тему «The Importance of Doing Sport Regularly». Учні працюють в парах, редагують його. Наприклад, вони можуть додати запитання, змінити наявні речення або додати власні, які підведуть до подальшого розкриття теми. Також вчитель просить учнів прокоментувати, що не так з вступом, чому і як краще змінити. Якщо в учнів виникають труднощі, то вчитель може дати підказку.

Завдання:

Sport is everywhere. It is very popular. Many people do it every day. Some think sport is very important. It helps people stay healthy. Others do not think it is necessary. They say people can be healthy sport. Sport can be fun. Sport can be difficult.

Вправа 10. “Hook the Reader”

Мета: формувати здатність зацікавлювати читача у письмових висловлюваннях

Тип: рецептивно-репродуктивна

Вид: умовно-комунікативна

Інструкція: In pairs read the example introduction. Your task is to rewrite it to hook the reader. You can use rhetorical question, an interesting idea, contrasting opinions and linking words.

Опис: Вчитель показує учням декілька вступів до есе, їхнє завдання змінити вступ, щоб зацікавити читача. Якщо в учням буде складно виконувати дане завдання, вчитель може підказати, що це може бути риторичне запитання, цікава думка, контрастні ідеї. Учні працюють індивідуально або в парах. Після виконання завдання, вчитель разом з учнями обговорюють їхні ідеї.

Завдання:

Sport plays an important role in many people’s lives. People enjoy different kinds of physical activity, such as football, basketball, and swimming. Exercise helps to stay healthy and feel energetic. Many schools organize sports events and

competitions for students. People also join gyms or run in parks regularly. Sport can be relaxing and fun at the same time. It is something that almost everyone talks about and participates in.

Вправа 11.

Мета: формувати навички написання вступу відповідно до теми

Тип: репродуктивна

Вид: умовно-комунікативна

Інструкція: Your essay topic is “Is Doing Sport Regularly Important for a Healthy Lifestyle?”. Write your own introduction. Highlight the key words.

Опис: Вчитель дає учням тему есе «*Do social media make people more connected or more lonely?*». Учні пишуть власний вступ, виділяючи ключові слова.

Вправа 12.

Мета: формувати вміння розпізнавати структурні елементи абзацу основної частини (topic sentence, supporting sentence, example)

Тип: рецептивна

Вид: умовно-комунікативна

Інструкція: Read the paragraph and decide what is the function of each sentence. Is it the topic sentence, a supporting sentence or an example?

Опис: Вчитель показує учням абзац з есе, який розміщений на платформі Blogger. Їхнє завдання- прочитати його та проаналізувати кожне речення, яку функцію воно виконує. Якщо в учні будуть виникати складнощі з цим, вчитель може дати підказку, сказавши, що тут наявні topic sentence, supporting sentence, example.

Завдання:

Doing sport regularly is very important for a healthy lifestyle. It helps people stay fit, prevents health problems and improves mental health. For instance, I started

doing morning exercises and I noticed that I feel better and more energetic throughout the day.

Вправа 13.

Мета: формувати вміння пов'язувати тему абзацу з прикладами і аргументами

Тип: рецептивно-репродуктивна

Вид: умовно-комунікативна

Інструкція: You are given several topic sentences and supporting sentences about sport. Work in pairs and match each supporting sentence to the topic sentence.

Опис: Вчитель показує учням декілька topic sentences і supporting sentences. Їхнє завдання- визначити, які з них логічно відповідають кожній темі абзацу. Учні працюють у парах, обговорюючи свої вибори та пояснюючи, чому певні речення підходять.

Завдання:

Topic Sentences:

- 1) Playing sport regularly has a strong impact on people's health.
- 2) Participating in sports can be both fun and challenging for everyone.
- 3) The type of sport people choose often reflects their personality and interests.
- 4) Sport can teach important life skills such as teamwork and discipline.
- 5) Watching professional sport can inspire people to be more active.

Supporting Sentence:

a) For example, someone who prefers team sports enjoy social interaction, while someone who likes running may enjoy independence.

b) Doing exercises frequently helps people keep fit and prevents problems like obesity or heart disease.

c) Sometimes training can be tiring or enjoyable at the same time, especially when people set high goals.

d) Playing sport can teach people how to cooperate and follow rules.

e) Watching athletes succeed in competitions can motivate people to start doing exercises.

Вправа 14.

Мета: формувати вміння логічно розгортати тему абзацу (topic sentence-explanation-example)

Тип: рецептивно-репродуктивна

Вид: умовно-комунікативна

Інструкція: You are given a topic sentence “Regular physical activity improves students’ overall well-being”. Write 2-4 more sentences to explain the idea and give an example.

Опис: Учні отримують topic sentence і повинні дописати ще 3-4 речення-пояснення та приклад. Учні виконують це завдання за допомогою платформи Blogger. Перед цим учитель може показати приклад topic sentence з explanation та example.

Завдання:

Regular physical activity improves students’ overall well-being (topic sentence).

Вправа 15.

Мета: формувати вміння добирати та формулювати аргументи «за» і «проти» на задану тему

Тип: репродуктивна

Вид: умовно-комунікативна

Інструкція: The essay topic is: “Doing sports regularly is essential for young people”. In pairs, write several arguments for and against the topic.

Опис: Вчитель публікує на платформі Blogger тему есе. Завдання учнів-написати по декілька аргументів «за» та «проти» відповідно до теми. Учні працюють в малих групах. Перед цим вчитель може показати приклад на іншій темі та можливі аргументи до неї.

Завдання:

“Doing sports regularly is essential for young people”

For:

Physical activities help strengthen the immune system and improves overall health

Against:

Sports can be expensive if special equipment is required

Вправа 16.

Мета: формувати вміння самостійно писати логічну, структуровану основну частину есе

Тип: репродуктивна

Вид: умовно-комунікативна

Інструкція: Write two body paragraphs on the topic “Is sport necessary for all young people today?”. In the first paragraph give arguments for the topic. In the second paragraph give arguments against the topic.

Опис: Учні пишуть два абзаци основної частини есе, на тему: *Is sport necessary for all young people today?* У першому абзаці надають аргументи «за», у другому «проти»

Завдання:

Essay topic: “Is sport necessary for all young people today?”. Write 2 body paragraphs, in the first paragraph give arguments for the topic. In the second paragraph give arguments against the topic.

Вправа 17.

Мета: формувати вміння розпізнавати структуру та функцію вступу

Тип: репродуктивна

Вид: умовно-комунікативна

Інструкція: Read the example conclusion and identify the function of each sentence: which one restates the main idea, which one summarizes key arguments, and which one gives a final thought or opinion.

Опис: Вчитель показує учням приклад висновку есе, просить їх прочитати його і пояснити, яку функцію виконує кожне речення. Наприклад, restating the main idea, summarizing key arguments, giving a final thought or opinion.

Завдання:

To sum up, sport plays an important role in young people's lives. It helps them stay healthy and develop important life skills. Although sport can sometimes cause stress or lead to injuries. Therefore, it is important to do sport wisely and safely.

Вправа 18.

Мета: розвивати вміння критично оцінювати якість висновку та вдосконалювати його

Тип: рецептивно-репродуктивна

Вид: умовно-комунікативна

Інструкція: Read the example conclusion and discuss what is wrong with it. Are there repeated or unclear ideas or short sentences? Then rewrite the conclusion, improving the sentences and making all the necessary changes.

Опис: Вчитель показує учням невдалий висновок. Їхнє завдання- обговорити в парах його, що в ньому не так (повтори, короткі речення, нечітка думку, відсутність висновку). Після цього вони повинні переписати висновок, змінюючи речення, додаючи власні ідеї.

Приклад:

Sport is very popular among people. It can be healthy and fun. Some people think sport is very important, but others don't care about it. I think sport is essential for all people.

Вправа 19.

Мета: формувати вміння самостійно створювати логічно завершену вступну частину есе

Тип: репродуктивна

Вид: умовно-комунікативна

Інструкція: Look at the essay topics. Choose one topic and write a possible conclusion to it.

Опис: Вчитель показує учням декілька варіантів тем до есе. Їхнє завдання- обрати одну з поданих тем та написати можливий висновок.

Теми есе:

Should every student be required to do sports at school?

Are team sports better for young people than individual sports?

Вправа 20.

Мета: формувати вміння добирати логічні topic sentence і linking words до кожного абзацу есе

Тип: рецептивно-репродуктивна

Вид: умовно-комунікативна

Інструкція: Read the essay, for each paragraph choose the most appropriate topic sentence from the list.

Опис: Вчитель показує учням уривки з есе. Їхнє завдання- прочитати есе та дібрати найкращий topic sentence до кожного абзацу.

Завдання:

Paragraph 1: Many teenagers join sports clubs at school. For instance, I joined a volleyball team and now I have much more friends than I had before.

Paragraph 2: Some pupils prefer different sports such as running, swimming or cycling. It allows them to enjoy time alone while staying fit.

Paragraph 3: Watching sport on TV can motivate young people to try new activities. They learn the importance of regular practice and frequency.

Topic sentences:

a) Individual sports help people focus on themselves and set personal goals.

b) Participating in team sports allow young people to socialize and develop new skills.

c) Watching professionals can inspire young people to be more active and disciplined.

Вправа 21.

Мета: формувати вміння критично аналізувати структуру есе та розпізнавати типові помилки

Тип: рецептивно-репродуктивна

Вид: умовно-комунікативна

Інструкція: Read the essay and evaluate it using the list of criteria. Identify which elements are missing or improperly used.

Опис: Вчитель показує учням есе, яке розміщено на платформі Blogger. Їхнє завдання- прочитати його та визначити, які помилки наявні у ньому. В учнів є перелік питань, які допоможуть їм проаналізувати есе ефективно.

Essay:

“Is Doing Sport Important for People Nowadays?”

Some people say that doing sport is very important nowadays. Sport helps people become better and makes them stronger. Everybody likes sport because it is enjoyable. People watch sport, do sport, think about sport and it is everywhere. Sport is part of our daily lives and a lot of people can't imagine their life without sport.

There are many kinds of sport and they help people. Team sports are interesting and fun. Individual sports are good too. Sport is something that can make life different in many ways. It can have a good effect on our health.

But some people think sport isn't essential. Not everyone enjoys physical activities and some people might feel stressed or uncomfortable while doing sport. Also, people can stay healthy in other ways, such as walking, eating well or sleeping enough.

Sport might be essential but not for everyone. It is suitable for people who want to maintain discipline and be healthy.

The essay above has problems. Read it and say if a writer writes effectively:

- Includes clear topic sentences in each paragraph
- Gives supporting arguments
- Uses appropriate linking words
- Provides specific examples
- Follows a proper essay structure

ЕТАП 3.

Група вправ №3. Вправи на формування вмінь створення цілісного письмового тексту.

Цілі вправ: удосконалювати здатність аргументовано висловлювати власну думку письмово.

Типи вправ: продуктивні

Види вправ: умовно-комунікативні, комунікативні

Вправа 22.

Мета: розвивати навички письмового аргументування

Тип: продуктивна

Вид: комунікативна

Інструкція: Вчитель показує учням тему есе. Учні діляться на дві групи, одна має написати перелік недоліків, інша- переваг. Також учні повинні обґрунтувати свої аргументи, наводячи приклади. Все це відбувається на платформі Blogger, де перша група публікує недоліки, а інша група одразу надає контраргумент.

Вправа 23.

Мета: формувати вміння логічно доповнювати текст

Тип: продуктивна

Вид: умовно-комунікативна

Інструкція: Read the essay. You can see that the introduction and conclusion are already provided. Your task is to write the missing body paragraph. Make sure your

body paragraph includes a topic sentence, supporting argument and at least one example.

Опис: Учні отримують есе, у якому вилучено один абзац. Їхнє завдання-самостійно написати відсутню частину так, щоб текст виглядав завершеним.

Завдання:

“Should children be encouraged to do competitive sports?”

Sport plays a significant role in children’s development. Many people argue that engaging in competitive sports help people build character. Others believe that it can create unnecessary stress.

In conclusion, competitive sports can be both beneficial and challenging for children. Whether participation is helpful or harmful often depends on child’s personality and health. Only parents and children themselves should make a decision.

Вправа 24. “Chain Writing”

Мета: формувати вміння логічно доповнювати текст

Тип: продуктивна

Вид: умовно-комунікативна

Інструкція: Here is your topic: “Playing competitive sports is necessary for young people”. The first student writes one opening sentence in the introduction part. Then another student adds one more sentence to continues the idea. You will continue in this way until the essay is complete.

Опис: Кожен учень починає есе на певну тему. Кожен учень пише по одному реченню і передає наступному учню. І так до кінця, поки хтось не напише висновок.

Топіс:

“Playing competitive sports is necessary for young people”

Вправа 25.

Мета: формувати вміння писати структуроване висловлювання з аргументами та прикладами

Тип: продуктивна

Вид: умовно-комунікативна

Інструкція: Your task is to write an opinion essay on the topic: “Which is more important for a healthy lifestyle: a balanced diet or regular physical activity?” Support your opinion with arguments and examples. Write 200-300 words.

Торіс:

“Which is more important for a healthy lifestyle: a balanced diet or regular physical activity?”

2.3. Аналіз результатів пробного навчання

З метою перевірки ефективності розробленого комплексу вправ для формування англомовної писемної компетентності, на контрольному етапі дослідження було проведено підсумковий зріз.

Завдання

Мета: перевірити вміння учнів будувати есе відповідно до заданої структури (вступ, основна частина, висновок)

Інструкція: Write an essay (200–250 words) on the topic "Which matters more for a healthy lifestyle: Diet or Sport?".

Рівні сформованості фонетичних навичок в учнів після проведення пробного навчання

Таблиця 2.4.

Критерії Рівні	Знання транскрипційних символів англійських голосних		Сформованість навички впізнавання голосного звуку		Сформованість навички диференціації голосних звуків	
	Учні	%	Учні	%	Учні	%
Початковий	0	0%	0	0%	0	0%
Середній	2	13%	3	20%	2	13%
Достатній	6	40%	7	47%	8	53%

Високий	7	47%	5	33%	5	33%
---------	---	-----	---	-----	---	-----

Результати діагностувального зрізу після проведення пробного навчання

Таблиця 2.5

№ п/п	П.І.Б.	Критерій 1	Критерій 2	Критерій 3	Загальний бал
1.	Учень 1	6	6	6	18
2.	Учень 2	6	6	6	18
3.	Учень 3	7	8	7	22
4.	Учень 4	7	6	7	20
5.	Учень 5	7	8	8	23
6.	Учень	8	8	8	24
7.	Учень 7	8	8	8	24
8.	Учень 8	8	8	8	24
9.	Учень 9	9	8	8	25
10.	Учень 10	9	8	8	25
11.	Учень 11	9	9	9	27
12.	Учень 12	9	9	9	27
13.	Учень 13	9	10	10	29
14.	Учень 14	10	9	10	29
15.	Учень 15	10	10	10	30

Загальний бал групи – 365

Середній бал групи – 24,3

Отже, порівнявши результати тестування до та після проведення пробного навчання, можна зробити висновок, що середній бал класу зріс з 20,4 до 24,3, що свідчить про ефективність розробленого комплексу вправ для формування англомовної писемної компетентності в старшокласників.

Рисунок 2.2

Висновки до розділу 2

У другому розділі було обґрунтовано й реалізовано методику формування англомовної писемної компетентності старшокласників на основі написання блогів, а також проведено пробне навчання, спрямоване на перевірку її ефективності. Аналіз даних виявив, що частина учнів мала певні труднощі зі структуруванням письмового висловлення, використанням когезійних засобів та добором прикладів та аргументів для основної частини. Саме ці аспекти були визначені як пріоритетні для формування під час навчання.

Пробне навчання було організоване у чотири етапи:

1. Діагностувальний етап
2. Формувальний етап

3. Підсумковий діагностичний зріз

4. Аналіз результатів

Розроблений комплекс вправ вибудований відповідно до принципу поетапного формування писемної компетентності та включає в себе такі завдання:

1. Рецептивні
2. Рецептивно-репродуктивні
3. Продуктивні

Вправи охоплюють розвиток структурних умінь, формування навичок логічної зв'язності тексту, а також створювати письмовий контент у форматі блогу.

Порівняння результатів діагностувального етапу та підсумкового діагностичного зрізу дозволило виявити позитивну динаміку у сформованості англомовної писемної компетентності старшокласників. Середній бал групи до проведення формувального етапу навчання становив 20,4, що свідчило про недостатній рівень опанування структурних елементів письмового висловлення, обмежене використання когезійних засобів та недостатнє вміння надавати аргументи та відповідні приклади до них.

Після впровадження комплексу вправ, спрямованих на поетапне формування англомовної писемної компетентності на основі написання блогів, було зафіксоване зростання показників. Так, середній бал підсумкового діагностичного зрізу зріс до 24, 3 балів, що демонструє покращення умінь учнів будувати зв'язні тексти та послідовного організовувати їхню структуру.

Отже, проведене навчання підтверджує доцільність і методичну обґрунтованість застосування блогів як сучасного засобу формування англомовної писемної компетентності у старшокласників.

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ

У межах виконаного дослідження було досягнуто мети та реалізовано всі поставлені завдання, що дозволило теоретично обґрунтувати й перевірити ефективність використання блогів як засобу формування англомовної писемної компетентності старшокласників.

Писемна компетентність є складовою частиною іншомовної комунікативної компетентності. У сучасній методиці викладання іноземних мов письмо розглядається як інструмент комунікації, пізнання та творчої активності. Писемне мовлення ефективно сприяє оволодінню іноземною мовою навіть за відсутності іншомовного середовища.

Вивчення педагогічних можливостей блогу дало змогу з'ясувати їхній потенціал як інструменту модернізації навчального процесу. Зокрема, встановлено, що ведення блогів посилює мотивацію учнів, забезпечує умови для інтерактивності та стимулює автономію учнів. Разом з цим існують обмеження— порушення пунктуації та граматики через атмосферу неформальності. Це дозволило здійснити всебічний аналіз переваг та недоліків застосування блогів та визначити умови їх ефективного застосування.

Формування англомовної писемної компетентності старшокласників є поетапним та системно організованим процесом, який складається із трьох етапів: рецептивного (учні знайомляться із певним жанром тексту, аналізують його структуру, когезійні засоби), рецептивно-репродуктивного (учні опановують навички необхідні для створення вступу, основної частини та висновку), продуктивного (учні створюють власні тексти, застосовуючи набуті знання).

Комплекс вправ структурований за принципом поетапного формування писемної компетентності- від рецептивних до продуктивних. Розроблені вправи були спрямовані на розвиток умінь структурувати текст, забезпечувати логіко-сміслову зв'язність, добирати аргументи та приклади.

Пробне навчання, організоване на основі запропонованої методики дало змогу оцінити її практичну результативність. Проведення тестування та діагностувальному етапі та діагностичному зрізі показало зростання середнього балу класу з 20,4 до 24,3, що свідчить про покращення рівня сформованості писемної компетентності. Учні продемонстрували прогрес у застосуванні когезійних засобів та загальної якості письма.

Аналіз результатів упровадження комплексу вправ підтвердив, що систематична робота з блогами створює ефективні умови для розвитку в учнів письмового самовираження та структурованої подачі думок.

Отже, отримані результати підтверджують, що використання блогів є дієвим та педагогічно обґрунтованим інструментом формування англомовна писемної компетентності старшокласників. Запропонований комплекс вправ забезпечує позитивну динаміку розвитку ключових компонентів письма-структурності, логічної цілісності та аргументованість.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Богачик М.С., Байло Ю.В. Розвиток навичок письма в процесі дистанційного та змішаного навчання англійської мови. Міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Вип 36, Т. 1. С. 211 .

https://www.apfn-journal.in.ua/archive/36_2021/part_1/35.pdf

2. Використання інтернет-блогів у навчанні міжкультурного англомовного спілкування / Биконя О. П. та ін. 2021. С. 266.

<https://ojs.ukrlogos.in.ua/index.php/interconf/article/view/11330>

3. Гуманкова О., Кулак В., Гребенюк І. Формування основ англомовної писемної компетентності на старшому ступені навчання засобами іноземної літератури. Педагогіка. Актуальні питання гуманітарних наук. 2023. Вип. 59, Т. 1. С. 301. <https://doi.org/10.24919/2308-4863/59-1-46>

4. Закон України про повну загальну середню освіти: Закон України від 16.01.2020. №463-IX / Відомості Верховної Ради України. 2020, № 31, С. 226.

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text>

5. Інноваційні технології навчання в умовах модернізації сучасної освіти: монографія / за наук. ред. д. пед. н., проф. Л. З. Ребухи. Тернопіль: ЗУНУ, 2022.

С. 4. <http://dspace.wunu.edu.ua/handle/316497/48105>

6. Концепція мовної освіти в Україні: Проект. Освіта України. 2011. С. 1-5.

7. Кохан О. М., Магден О. Г., Михайлова Н. О. Сучасні методи та інноваційні технології викладання іноземної мови в закладах вищої освіти.

Наукові записки. Серія: Педагогічні науки. 2023. Вип. 213. С. 165. DOI: [10.36550/2415-7988-2024-1-213-164-168](https://doi.org/10.36550/2415-7988-2024-1-213-164-168)

8. Лабудько С. П. Блог як сучасний засіб взаємодії вчителів. Комп'ютер у школі та сім'ї: науково-методичний журнал. 2013. №6. С. 5.

<http://conf.vntu.edu.ua/eiron/2013/pdf/18.pdf>

9. Максимова О. П., Апалат Г. П. Розвиток компетентності в письмі в старшій школі. Перспективи та інновації науки. 2022. №2(7). С. 444- 450. [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2022-2\(7\)](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2022-2(7))

10. Марущак О.М. Поняття компетентності у педагогічній діяльності. Креативна педагогіка: наук.-метод. журнал. Академія міжнародного співробітництва з креативної педагогіки «Полісся». Житомир, 2016. Вип. 11. С. 99. <http://eprints.zu.edu.ua/id/eprint/24399>

11. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика : підручник для студентів класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів. Бігич О. Б., Бориско Н. Ф., Борецька Г. Е. та ін. за загальн. ред. С. Ю. Ніколаєвої. – Київ. Ленвіт, 2013. С. 401-403. <http://rep.knlu.kyiv.ua/xmlui/handle/787878787/267>

12. Міхно, С. В., Золотова, С. Г. Формування творчої самостійності студентів засобами іншомовного письма. Філологічні трактати. 2021. Т. 13, № 2. С. 47. <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/87697>

13. Набока О.Г., Демченко М.О. Освітній блог як засіб професійної підготовки майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти. Інформаційні технології і засоби навчання. 2019, Т. 69, № 1. С.66. <https://opac.library.pl.ua/cgi-bin/koha/opac-detail.pl?biblionumber=2671037>

14. Навчальні програми з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів і спеціалізованих шкіл із поглибленим вивченням іноземних мов. 10-11 класи. Міністерство освіти і науки України. С. 12. <https://mon.gov.ua/static-bjects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/programy-10-11-klas/2018-2019/inozemni-movi-10-11-19.09.2017.pdf>

15. Несік Л., Лихошвед, Н. Формування основ писемної мовленнєвої компетентності студентів мовних спеціальностей з використанням інтерактивних технологій. 2023. С. 43-44. <https://doi.org/10.17721/2663-0303.2022.1.03>

16. Ніколаєва С. Ю. Зміст навчання іноземних мов і культур у середніх навчальних закладах. Іноземні мови. 2010. № 3. С. 10. http://nbuv.gov.ua/UJRN/im_2010_3_2

17. Подосиннікова Г. І., Строганов І. О. Формування компетентності старшокласників у англійськомовному писемному мовленні з використанням блогів на засадах інтерактивного навчання. *Науково-методичний журнал «Іноземні мови»*. 2023. №1. С. 4-7. <https://lnk.ink/Y163y>

18. Прибора Р. І. Застосування навчальних блог-технологій при вивченні англійської мови. Наукові записки. Серія: Педагогічні науки. Вип. 167. 2018. С. 152. <https://lnk.ink/U2tFb>

19. Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти: постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2011. Київ. 2011. №1392. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1392-2011-%D0%BF#Text>

20. Синявська А. Використання Інтернет-ресурсу – блогів – при навчанні письма англійською мовою. Педагогіка і психологія професійної освіти. 2013. № 2. С. 110. http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pippo_2013_2_14

21. Склярєнко Н. К., Устименко О. М. Навчання учнів загальноосвітніх навчальних закладів іншомовного письма в аспекті компетентнісного підходу. Іноземні мови. 2013. № 3. С. 6-7. http://nbuv.gov.ua/UJRN/im_2013_3_2

22. Тонкіх І. Функції блогів на сайтах українських Інтернет-ЗМ. Діалог. 2012. Вип. 15. С. 342. http://nbuv.gov.ua/UJRN/dialog_2012_15_36

23. Фіцула М. М. Педагогіка: навчальний посібник для студентів вищих педагогічних закладів освіти. К.: Видавничий центр «Академія», 2002. С. 127. <https://westudents.com.ua/knigi/349-pedagogka-ftsula-mm.html>

24. Христич Н. С. Дидактичний потенціал блогів у вивченні англійської мови. Переяславські студії з лінгвістики та лінгводидактики: зб. наук. пр. Серія «Методика навчання іноземних мов і перекладу». Переяслав: УГСП. 2023. Вип. 1(1). С. 138–139. <https://lnk.ink/r7O5f>

25. Шевченко М. Ю. Застосування інноваційних технологій у процесі викладання англійської мови у вищій школі. Молодий вчений. 2020. № 12 (8). С. 357. <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2020-12-88-69>
26. Яковенко Н. Розвиток навичок писемного мовлення на заняттях з англійської мови курсантів ВВНЗ. Актуальні питання гуманітарних наук. 2022. Вип. 57, Т. 3. С. 295. https://www.apfn-journal.in.ua/archive/57_2022/part_3/47.pdf
27. Abdallah H., Akhtar Rana Muhammad N., Salih Noorain Abdarahman A. Investigating the Role of English Writing Competences in Promoting Students' Academic Expressions. International Journal of Linguistics, Literature and Translation (IJLLT). 2019. Vol. 2, Issue 2. P. 190. <https://doi.org/10.32996/IJLLT.2019.2.2.27>
28. Abu Bakar N. E-Learning Environment: Blogging as a Platform for Language Learning. European Journal of Social Sciences. 2009. Vol. 9, № 4. https://www.researchgate.net/publication/242675332_E-Learning_Environment_Blogging_as_a_Platform_for_Language_Learning
29. Adnan O., Miah M. Impact of Technology on Teens' Written Language. International Journal of Advanced Trends in Computer Science and Engineering. 2012. Vol. 1, №1. P. 15. <https://www.warse.org/IJATCSE/current-detiles>
30. Adnan O., Miah M, Belmasrour R. Effects of Technology on Writing. International Journal of Science and Applied Information Technology. 2014. Vol. 3, №2. P. 62. https://www.researchgate.net/publication/340925453_Effects_of_Technology_on_Writing
31. Akdağ E. Özkan Y. Enhancing Writing Skills of EFL Learners through Blogging. The Reading Matrix: An International Online Journal. 2017 Vol. 17, №. 2. P. 80. <https://eric.ed.gov/?id=EJ1154756>
32. Alhusban A. The Impact of Modern Technological Tools on Students Writing Skills in English as a Second Language. US-China Education Review A. 2016. Vol. 6, № 7. P. 439. <https://www.davidpublisher.com/index.php/Home/Article/index?id=27697.html>

33. Aljumah Fahad H. Saudi Learner Perceptions and Attitudes towards the Use of Blogs in Teaching English Writing Course for EFL Majors at Qassim University. *English Language Teaching*. 2012. Vol. 5, No. 1. P. 111. <https://doi.org/10.5539/elt.v5n1p100>
34. Alsamadani Hashem A. The Effectiveness of Using Online Blogging for Students' Individual and Group Writing. 2018. *International Education Studies*. Vol. 11, №. 1. P. 47. <https://doi.org/10.5539/ies.v11n1p44>
35. D'Amour Neza J., Owino E. The Effectiveness of Debate in Developing English Communication Skills among Secondary Students in Burera District, Rwanda. *Journal of Research Innovation and Implications in Education*. 2025. Vol.9, Iss.1. P. 364. <https://doi.org/10.59765/vny592r>
36. Dauletova D. Methods of developing writing competence (5th Grade EFL Students). *EPRA International Journal of Multidisciplinary Research*. 2023. Vol. 9. Issue 5. P. 106. <https://doi.org/10.36713/epra13199>
37. Fageeh. A. EFL learner's use of blogging for developing writing skills and enhancing attitudes towards English learning: An exploratory study. *Journal of Language and Literature*. 2011. Vol. 2. №. 1. P. 9. https://www.researchgate.net/publication/287598642_EFL_learners'_use_of_blogging_for_developing_writing_skills_and_enhancing_attitudes_towards_English_learning_An_exploratory_study
38. Halpern D. *Thought and knowledge: an introduction to critical thinking*. 5th Edition. Library of Congress Cataloging-in-Publication Data. 2014. P. 8. <https://doi.org/10.4324/9781315885278>
39. Hanafiawi D., Muharam H., Parmawati A. The use of clustering technique to improve students' skill in writing descriptive text. *Professional Journal of English Education*. 2020. Vol. 3, №. 1. P. 7. <http://dx.doi.org/10.22460/project.v3i1.p5-10>
40. Hasibuan Juli R. The effects of technology on writing. 2014. Vol. 3, №1. P. 23. https://www.researchgate.net/profile/Muhammed-Miah-2/publication/340925453_Effects_of_Technology_on_Writing/links/60abeac6a6fdcc6d6271bb4c/Effects-of-Technology-on-Writing.pdf

41. Huang Hsin-Yi C. Students and the Teacher's Perceptions on Incorporating the Blog Task and Peer Feedback into EFL Writing Classes Through Blogs. *English Language Teaching*. 2016. Vol. 9, №. 11. P. 44. <https://doi.org/10.5539/elt.v9n11p38>
42. Hyland K. *Teaching and Researching Writing*. Third edition. 2016. P. 23-25. <https://doi.org/10.4324/9781003198451>
43. Kovalchuk O., Krasnokutska I. Using blogs in teaching English to philology students. *Advanced Education*, 2017, Issue 7, P. 147. http://nbuv.gov.ua/UJRN/novocv_2017_7_27
44. Mayekti, M. H. A study on college students' writing competence. *Journal of Applied Linguistics (ALTICS)*, 2020. P. 2. <https://doi.org/10.36423/altics.v2i1.355>
45. Nalliveetil George M., Mahasneh A. Developing Competence in Basic Writing Skills: Perceptions of EFL Undergraduates. 2017. Vol. 6 Issue 7. P. 334 <https://doi.org/10.7575/aiac.ijalel.v.6n.7p.332>
46. Nashrul Munif D. Applyng Technology-Based Learning Through Online Media Blog To Teach Writing. 2017. Vol. 04, № 02. P. 12-15. <http://dx.doi.org/10.21111/lisanudhad.v4i2.1609>
47. Pulak B. Importance of Writing Skill to Develop Students' Communication Skill. *Journal for Research Scholars and Professionals of English Language Teaching*. 2023. Vol. 7. Issue 35. 4. <https://dx.doi.org/10.54850/jrspelt.7.35.009>
48. Pun M. The use of multimedia technology in English language teaching: a global perspective. *Crossing the Border: International Journal of Interdisciplinary Studies*. 2013. Vol. 1, № 1. P. 32. <http://dx.doi.org/10.3126/ctbijis.v1i1.10466>
49. Rao Parupalli Srinivas. Developing writing skills among the EFL/ESL learners. *Research Journal of English (RJOE)*. 2017. Vol. 2, Issue 3. P. 58. <https://www.rjoe.org.in/>
50. Rao Parupalli Srinivas. Effective teaching of writing skills to the English language learners. *International Journal of English Language, Literature and Translation Studies*. 2019. Vol.6, Issue 4. P. 203. <https://doi.org/10.33329/ijelr.64.196>

51. Rao Parupalli Srinivas. The Characteristics of Effective Writing Skills in English Language Teaching. Research Journal of English. 2017. Vol. 2, Issue 2. P. 81. <https://www.rjoe.org.in/>
52. Raja R., Nagasubramani P. C. Impact of modern technology in education. Journal of Applied and Advanced Research, 2018. Vol. 3, Suppl. P. 35. <https://doi.org/10.21839/jaar.2018.v3iS1.165>
53. Riasati M. J., Allahyar N., Tan K.-E. Technology in language education: benefits and barriers. Journal of Education and Practice. – 2012. – Vol. 3, № 5. P. 26. URL: www.iiste.org
54. Ronningsbakk L. How Does the Shift from Handwriting to Digital Writing Technologies Impact Writing for Learning in School? In: Huang Y, Cheng, Barroso J, Sandnes FE. Innovative Technologies and Learning. ICITL 2022. P. 2. <https://hdl.handle.net/10037/31139>
55. Silalahi M., Simarmata L. Improving the students' writing skill by using clustering technique at tenth grade of MA Al- Kautsar. Bilingual: Journal Pendidikan Bahasa Inggris. 2022. Vol. 4. №1. P. 33. <http://dx.doi.org/10.36985/jbl.v4i1.379>
56. Sulisty T., Mukminatien N., Cahyono B. Y., Saukah A. Enhancing Learners' Writing Performance through Blog-Assisted Language Learning. International Journal of Emerging Technologies in Learning. 2019. P. 2-10. <https://doi.org/10.3991/ijet.v14i09.9535>
57. Thiyaagu K. Pedagogical Benefits of Blog in Higher Education. International Journal of Basic And Advanced Research, 2013. Vol. 2, № 5. P. 119. https://www.academia.edu/7750933/PEDAGOGICAL_BENEFITS_OF BLOG_IN_HIGHER_EDUCATION
58. Wani Muneer A. A Critical Appraisal on English Language, Writing Skills & Blogging. International Journal of Research and Analytical Reviews. 2018. Vol. 5. Issue 2. P. 103. <https://ijrar.com/issue.php?group=2&month=April%2520-%2520June&year=2018>

59. Zaini A., Kemboja I., Supyan H. Blogs in Language Learning: Maximizing Students' Collaborative Writing. Faculty of Social Sciences and Humanities, Universiti Kebangsaan Malaysia. 2011. P. 538. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2011.05.079>
60. Zambrano Santana J. C., Vizcaino Anangono M. J., Alcívar Calderón V. E. Innovative technological didactic resources to develop writing skills in the English language. Ciencia Latina Revista Científica Multidisciplinar. 2024. Vol. 8, № 4. P. 8022. https://doi.org/10.37811/cl_rcm.v8i4.12968